

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Ceny prenumeraty: miesięcznie 5 mk. z odnośnieniem do domu 4.50 bez odnośnienia kwartalnie 15 mk. Cena pojedynczego numeru 30 fenigów.
Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petitowy jednoszpaltowy na 1 kol. 2 mk. 00 fenigów, na II i III kol. 1 mk. 50 fen na IV kol. 75 fenigów. Ogłoszenia drobne po 20 fenigów, za wyraz.
Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Marii Nr. 28 Telefon Nr. 50. Skrzynka pocztowa № 25.

Urząd Pożyczek Państwowych i Skarbu Narodowego
Warszawa, Marszałkowska 154.
przyjmuje wpłaty na
Polską Pożyczkę Państwową!
w markach, koronach i rublach
oraz ofiary na
SKARB NARODOWY
Sprzedaż asygnat w walucie rosyjskiej (rublach) odbywa się wyłącznie za ruble i caraki, posiadające stempel obowiązujący w dniu 31 grudnia 1916 roku, a to za banknoty 500, 100 i 25 rublowe bez ograniczenia, za banknoty niższe tylko do wysokości 5% łącznej sumy sprzedażnej; ponad 5% banknoty te mogą być przyjmowane, tylko o ile rozchodzą się o niezbędne wyrównania. 0557—

Ogłoszenie o licytacji
Zarząd dóbr „Ostrowy” niniejszym ogłasza licytację w zapieczętowanych deklaracjach na wyrąb lasu sosnowego, przestrzenia około 25 ha w rewirach Kocin—Ostrowy. Oferty z podaniem ceny za każdy metr sześcienny materiału budowlanego, kopalnianego i braków składających należy do dnia 10 Marca do godziny 12 w południe w nadleśnictwie Częstochowa, z załączeniem wadium w wysokości 15000 marek. Wyrąb lasu na koszt dóbr „Ostrowy”. Wynik licytacji i zwrot wadium ofert nieprzyjętych odbędzie się w dniu 12 Marca; Zarząd dóbr „Ostrowy” zastrzega sobie prawo wyboru ofert bez podania przyczyn.
Blizsze szczegóły dotyczące licytacji w nadleśnictwie Częstochowa.
Państwowy Zarząd Dóbr Ostrowy.

Francja a Polska.
W listach swoich z Paryża korespondent krakowski „Czasu” zaznacza, że najprzychylniejszą dla sprawy polskiej usposobiona jest Francja. Rozmawiałem—pisze—o widokach sprawy polskiej z jednym z wybitnych francuzów, mających ściśle kontakty z rządem. Informacjom jego mogę ufać. Według jego zapatrywania na bezwarunkową przychylność Francji możemy liczyć. Przynajmniej w tym, że Francja obawia się z czasem odwręta niemieckiego i że pragnie dlatego utworzenia Polski silnej i Niemcom nieprzyjaznej, bo tylko taka jest dla niej gwarancją, że Niemcy będą od wschodu zagrożeni. Francja pragnie utworzyć Polskę 30 miljonową, z całego etnograficznego obszaru (Słask i Wielkopolska, Prusy zachodnie i część południowa Prus Wschodnich, Galicja, z dołączeniem do tego ziem mieszańców a więc z oddaniem nam Basi czarnej, części Wylina, nawet Białorusi po Mińsk. Wilno przypadłoby Polsce, chociaż leży w planach francuskich utworzenie osobnego państwa z Litwą etnograficznej (Zmuda i t.d.) oraz z Prus Wschodnich (to jest z ich części niemieckiej). Ludność Polski byłaby w takich 60—70 proc. ludnością polską. Rząd francuski nie taniał na chwilę, że to jest jego ofiarny projekt, którego na kongresie będzie bronił. Jakież są szanse urzeczywistnienia tego projektu?
Należy zauważyć, że wpływ Francji nie będzie rozstrzygający, aczkolwiek będzie niewątpliwie bardzo poważny.
Francja poniosła tak olbrzymie straty w ludziach (1 i pół miliona), że to samo jest dla niej ciosem, trudnym do odrobienia. Długi jej wynosi do 80 miliardów franków (z 6 przed wojną). Odkudowa wyemigrować będzie około 150 miliardów, urodzajność jej północnej części jest na długie lata zmniejszona. Potrzebuje więc sama z wszystkich względów pomocy. Osłabia to oczywiście stanowisko jej wobec Anglii i Ameryki.
Co się tyczy Polaków, działających obecnie w stolicy Francji, to—jak pi-

sze korespondent—najczynniejszymi dotychczas byli pp.: Dmowski i Piłz. O ile pierwszy odznacza się ruchliwością i zmysłem agitacyjnym, który go tylko rzadko zawodzi, o tyle drugi spokojem, wytrwałością i krytycznością zdania zyskał sobie powagę w kołach francuskich. W kołach dyplomatów francuskich i w biurach ministerjum spraw zagranicznych liczą się z jego zdaniem, a szkoda jest prawdziwa, że stan jego zdrowia nie zawsze pozwala mu skorzystać z jego osobistych, powtarzam znaczących, wpływów. Wysiłkom Polaków udało się korzystnie usposobić prasę francuską dla sprawy polskiej—czego nie osiągnęło z prasą angielską. Kto wie, jak trudnym i kosztownym bywa często taki wpływ w krajach zachodnich ten musi uznać zasilę, że umiano to zrobić w Paryżu, nie posiadając żadnych środków materialnych.
Na koniec jeszcze jedna uwaga. Nie dawajcie przypadkiem wiary pogłoskom, jakoby Francji groził bolszewizm lub rozpręgnięcie się armji. Armja francuska jest spokojna; karna i demobilizuje się we wzorowym porządku (lepiej niż angielska). O pracę bardzo łatwo—sarbokki są wysoce—będą niema. Produkty są drogie, ale ceny szybko spadną. Anglia i Ameryka mogą dostarczyć rynek surowców i gotowych towarów, a zwłaszcza Anglię, która wysyła się chętnie towarów, nagromadzonych w olbrzymich magazynach wojskowych. (Widziałem np. parę butów wojskowych), kupiona w Anglii za cenę 6 szylingów). Chleba jest we Francji podostatkiem, białego i taniego.

Ukraina a koalicja.
W „Daily Telegraph” z dnia 27 lutego ogłoszono następującą depeszę: „Ukraina i Ententa. Umowa zawarta. Od naszego specjalnego korespondenta. Genewa, wtorek wczoraj. Ukraińskie biuro w Szwajcarii dostarczyło mi następującego komunikatu. Zgodnie z telegramem ze Stanisławowa, datowanym w dniu 24 lutego, rokowania w Birzule pomiędzy przedstawicielami Ententy a ukraińskimi delegatami doprowadziły do

umowy, która zawiera następujące klauzule:
1. Kompletna suwerenność Ukrainy jest zagwarantowana we wszystkich terytorjach, zamieszkałych przez ukraińców na wschód od rzeki San.
2. Aż do zwolnienia Zgromadzenia Narodowego najwyższa władza pozostaje w rękach Dyktatora.
3. Udział Ukrainiejskiej Republiki w Konferencji Pokojowej jako sojusznik Ententy jest zagwarantowany.
4. Wolny przejazd dla ukraińskich miejsc zagranicę do zagranicznych krajów.
5. Republikańska forma rządu w Ukrainie jest zagwarantowana przeciwko wszelkim konspiracjom.
6. Zwrotienie Ukrainie floty rosyjskiej i marynarki handlowej na morzu Czarnem.
7. Kolonialne interesy Ukrainy w Centralnej i Południowej Azji są zagwarantowane przez Ententę.
8. Zwrot kosztów wojny przeciwko bolszewikom (ma być wypłacony przez Mosarstwa Sprzymierzone).
9. Ententa zaopatry Ukrainę technicznymi materiałami i poprze handel ukraiński na targach świata.
10. Najwyższe dowództwo operacji wojennych i kolei pozostaje w rękach ukraińców, ulegać będzie jednak specjalnej konwencji z Alijantami (Francja dostarczy technicznej pomocy na podstawie konwencji, której warunki będą ułożone przez specjalną komisję reprezentującą Ententę i Ukrainę.
Ta informacja, jeżeli jest prawdziwa (brzmia słowa depeszy genewskiej „Daily Telegraphu”) ma wielką doniosłość. Znaczy to w każdym razie, że ostateczne kroki będą obecnie podjęte dla przeciwdziałania czynnościom Rządu Sowieckiego w Rosji i że Moskwa będzie prawdopodobnie wkrótce pod kontrolą Alijantów.”

Sprawa Lwowa i „granic Sanu”
jest dla narodu polskiego raną ciągle otwartą i okropną krawiactwem. Wszelka niejasność jest niedopuszczalna. Natychmiastowe, nie zawierające ani cienia dwuznaczności, oświadczenia ministra spraw zagranicznych w tej sprawie są kategoryczne i na najbliższym, posiedzeniu Sejmu niezbędne. Opinia publiczna domaga się ich musi z całą natężennością.

Bolszewizm w Rumunji.
W grudniu wybuchła w Bukareszcie pierwsza próba ruchu bolszewickiego. Odegrali tu rolę znaczącą agenci zagraniczni.
Pozatem zdarzają się gwałtowne inkursje bolszewickie. Oddziały przechodzą granice w dość znacznej ilości. W początku lutego oddział, złożony z 10—12 armat (przeszedł niespodziewanie Dniestr, w okolicy Chocimia, w nadziei spodbudzenia elementów rumuńskich i rusińskich. Ogranięto nagle oddział wojska rumuńskiego i zabito 120 żołnierzy i generała.
W kontrataku wojsko rumuńskie zabilo 2000 bolszewików, przeszedł Dniestr i zagrożilo Mohilewowi, gdzie bolszewicy schronili się z armatami.

Rumunja dotąd opiera się bolszewizmowi z zewnątrz i z wewnątrz. Anarchja wojska jest przykładem odstraszającym. Do tego spokój w kraju utrzymamy przedewszystkiem ogromne reformy: pewneśne głoszenie i podział siemi.

Te ziemie, które wedle ustawy agrarnej przejdą w rękę wielkich posiadaczy na rzecz chłopskich asocjacji rolnych, oddane im zostaną w przebiegu jednego miesiąca. Jak wiadomo, dotychczas prawie cała wielka własność w Rumunji wydzierżawiana była i to głównie żydom; bojarzy nie zajmowali się uprawą, ani administracją. Około 3 milionów hektarów, czyli połowa uprawnej ziemi Rumunji, zostanie się więc w krótkim czasie małym rolnikom, i nie czekając na terminy, których wymagać będzie rozdział indywidualny.

Z WIDOWNI WYDARZEŃ.
W przededniu ważnych uchwał.
„Robo de Paris” powiada, że wedle ostatnich wiadomości o konferencji pokojowej, znajdujemy się w przededniu ostatecznych i najważniejszych decyzji, odnoszących się do sprawy polskiej.
Krwawa starcia w Berlinie.
Berlin. Przyszło tu do starcia z policją. Tłum demonstrantów rozbroił policjantów w Schoenhauerstrasse, poczem wtargnął do różnych rewirów policyjnych, tam również porozbrajał policjantów i poprzecinał druty telefoniczne. Szturm z ich strony na dworzec północny odparło strzelającą do tłumu wojsko. Na placu Aleksandra rozpoczął tłum obrabowywać sklepy. Do tłumienia rozruchów będzie użyte wojsko. Na ulicach Berlina poleje się znów krew, jak za dni styczniowych.
Groźna sytuacja w Niemczech.
Vorwärts pisze: „Burza niedziela. Wyładki w innych miastach Niemiec zagrażają przetrwaniu się także na Berlin. Nadzieja robotników, pokładana w Zgromadzeniu narodowym, bardzo spadła i pesymizm bierze górę”. Przy końcu artykułu wzywa „Vorwärts” rząd do ustąpienia i pozostawienia odpowiedzialności za przyszłość centrum i demokratom.

Posiłki dla oddziałów ekspedycyjnych.
Prezydent Wilson zawładnął ministrowi wojny Bakers, że naczelna rozkaz zarządzenie, mające na celu polepszenie sytuacji wojsk Ententy w Rosji północnej, i że wysłano tam już 7,500 żołnierzy angielskich oraz 600 żołnierzy amerykańskich w celu wzmożenia wojsk, które tam już przebywały.
Teror bolszewicki.
W liczbie zabitych 11 biskupów prawosławnych znajduje się także Włodzimierz, metropolita kijowski.
W Penzie aresztowane 200 osób, kobiet i mężczyzn z powodu, że w tych dniach ma tam przybyć Trocki. W razie zamachu na niego, wszyscy aresztowani będą rozstrzelani.

Marsz bolszewików na Kowel?
Od osoby, mającej stosunki ze sferami dyplomatycznymi, a która w tych dniach przybyła z Kijowa, otrzymuję „Czas” krakowski następujące informacje:
Bolszewicy zaatakowali Kijów koncentrycznym ruchem trzech dywizji, a wojska ukraińskie musiały wycofać się z miasta wobec przewagi bolszewików, rozstrzelanych regularną armją. Dnia 5 lutego bolszewicy zajęli Kijów. Dyktator ukraiński uciekł do Winnicy a w Kijowie utworzony został rząd bolszewicki z Rakowskim na czele. Wojska bolszewickie zajęły następnie wszystkie punkty kolejowe: Fastów, Koziatyn i Sarny. O tem, jak wojska ukraińskie mogły stawiać opór bolszewikom, niema nawet mowy. Armja bolszewicka, operująca na Ukrainie, wynosi około 100,000 ludzi, pod dowództwem generała Suchomlinowa.

Teatr „PARYSKI”

ul. Panny Marji Nr. 19

PROGRAM

od środy 5-go do niedzieli 9-go
Marca 1919 r.

Muzyka Oktet Artystyczny
pod dyrekcją

Jerzego Bursika

b. dyrektora orkiestry w Zakopanem.

Pomimo nadzwyczaj kosztownej
dzierzawy obrazu — ceny miejsc
nie podwyższone.

Bufet cukierniczy na miejscu.

Teatr „ODEON”

ul. Panny Marji 27.

PROGRAM

od poniedziałku 3 do piątku 7
Marca

Sensacja!

Najwybitniejszy obraz sezonu!

Sensacja!

Orkiestra pod kier. członka Filharmonji Łódzkiej

p. Rafała Kantora

Bufet cukierniczy przy teatrze.

Dla dzieci bezwzględnie
wejście wzbronione.

Niebywała Sensacja!!! Niebywała Sensacja!!!
Wielkie arc. odznaczone na konkursie w Kopenhadze i nagrodą

OKRĘT DZIEBIAŃSKI

wspaniały sensacyjny dramat w 6-ciu częściach osnuty na tle wszechświatowych problemów, zadziwiający kolosalną techniką niewidzianą dotąd w dziedzinie kinematografii, z ulubieńcem publicz. i wszechświatową sławą

Gunnar Tolnaesem w roli głównej.

ANONS: Od Poniedziałku 10-go Marca 1919 roku wystawiony zostanie sensacyjny dramat indyjski w 6 częściach p. t.

„Miłość Księżniczki Tuhabali”

z głośną Magdą Magdaleną w roli głównej.

WSPÓŁCZESNA K O B I E T A

Wielki, sensacyjny dramat życiowy w 8-iu aktach. Według inscenizacji

Pawła Surget'a

i Członka Akademji Francuskiej Eugenjusza Brieux.

Akt 1-y: Genialny projekt.	Akt 5 ty: „Czarująca” Kobieta,
” 2-i: Przyjazd głośnej artystki.	” 6-ty: Wadliwe obliczenie.
” 3-i: Marietta i jej protegowani.	” 7-y: Wielki dzień.
” 4-y: Przyjęcie u Marietty.	” 8 y: Katastrofa.

Początek dramatu o godz. 5-ej, 7-ej i 9-ej wieczorem.

Z powodu niezwykle wysokiej dzierzawy obrazu **Ceny miejsc podwyższone o 30 fen.**

SZCZEGÓŁY w PROGRAMACH.

LICYTACJA

Zarząd dóbr „Ostrowy” niniejszym ogłasza licytację w zapieczętowanych deklaracjach in plus na dzierzawę tartaku „Blachownia” na przeciąg 22 miesięcy t. j. do 31 stycznia 1920 r. Licytacja rozpoczyna się od sumy 2500 marek. Ofertę z załączeniem wadium w wysokości 500 marek należy składać do dnia 10 marca 1919 r. w kancelarii nadleśnictwa Częstochowa do godz. 12 w południe. Wynik licytacji i zwrot wadium ofert nie przyjętych odbędzie się w dniu 12 marca. Zarząd dóbr „Ostrowy” zastrzega sobie prawo wyboru ofert bez podania przyczyn.

Bliższych informacji udziela nadleśnictwo Częstochowa.
0586 — Państwowy Zarząd dóbr „Ostrowy”

‘Dom Handlowo-Ekspedycyjny Częstochowscy Zjednoczeni Ekspedytorzy

Częstochowa, II Aleja № 18, Telefon № 22.

Filja w Pruskich-Herbach

Zajmują na najdogodniejszych warunkach:

**SPROWADZANIE TOWARÓW z ZAGRANICY. — CLENIE
EKSPEDYCJĘ i TRANSPORTOWANIE ŁADUNKÓW
DO WSZYSTKICH STACJI w KRAJU.**

Olejarnia przyjmuje do wybielenia rze- pak ten oras takowe ku- puje także sprzedaje się olej na pudły i funty Kra- kowska 22	Buchalter samodzielny praktyk z poważnymi referencjami poszukuje odpowied- niej posady. Może przy- jąć miejsce buchaltera kasjera w dużym ma- gietku siemakim złoży ka- cję. Zaświadczenie i referen- cje. M. G. Goncu. 435—	Dowód lokalny wydany przez Bank Handl. w Warsza- wie oddział w Częstocho- wie za Nr. 156 na rb. 6 000 w dn. 10-1. 1919. na imię Jana Ziornickiego bagniel. Odpowiednie zastrzeżenia zrobione. 443—	Wiory stosowe do podług poleca skład usztyb. kuchennych W. Nowicki dawaję W. Stojewski Aleja Nr. 33
Olejarnia do sprzedania oras wy- krywa takowe nowe. W. A. z s. Sinsarski Krakowska 22.	Kupię dom z ogrodem dopłace gotówką do 40 tysięcy. Adres: Redakcja Gońca dla P. C. 449—	Świeże mięso kaszkie, stalo Krakow- ska 52 434—	Wspólnik z kapitałem 2000—8000 mk. potrzebny zaras i interes w pobliżu Często- chowy; zysk w pół roku drugie tyle, co włożony kapitał. Wiad. Aleja II Oszczędność Nr. 38748.
		Zgubiono kwit lombardu kasj. Poż Oszczędność Nr. 38748.	

- Zdolny**
energiczny stolarz posła-
dający dołą praktyk w
swoim faktur. znający
dobrze rysunki w dziale
meblowym, budowlanym
a szczególnie modelowym
może przyjąć posadę
Majstra wglądanie star-
szego modelarza w fabryce
lub instruktora szkoły
rzemieślniczej łaskawe
oferty proszę składać w
Gońcu. 379—
- Majster**
strycharski poszukuje za-
jęcia. Wiad. Ost. Gren
Zelazna 12.
- W Zagłębiu**
jest dowodzierzawienie bli-
ko stacji Łazy kolei W. W.
i Zawiercia ogród warzy-
wny i owocowy około 6
morg. Przyrząd można
dowolną ilość ziemi w
każdym ośmiu, aby na
produkta ogrodowe zapo-
wniony. Warunki dogod-
ne, wymagana kaucja
Wiad. bliższe Częstocho-
wa Sikolina 15.
- 2 kozy**
na okoliczności do sprze-
dania Wiad. Rynek Wie-
luński ul. Kłedrzyńska 49
- Nagrody 1000 Mk.**
Składano parę koni w
Kawadry Dalszej gm.
Grabowka Kujawskiej;
walech kasztan tisy try-
leta; o g i e r e k kasztan
cateroletni s gwiazdka na
osole; wózek z wasząkiem
półkaski; koło w sa-
pręgu.
- Gukru**
Kupię kędzia liost Pa-
bryka cukrow. Wiad. W.
Webera Kościuszki 19s.
- Zgubione**
kilkanaste marek na ul.
św. Augustyna, no udo-
wodnieniu i zwrocie kas-
tów ogłoszenia, są do
odebrania u O. Aleksan-
dra-Rektora Arystokrat-
wa na Jasnej Górze. 457
- Potrzeba**
na dobrą hipotekę 100000
mk. lub 60000 rb. Wiad.
Stowarzyszenie właścicie-
li nieruchomości III Aleja
Nr. 49.
- Mieszkanie**
poszukuje urzędnik pań-
stwowy od zaras lub od
1 kwietnia, 3 lub 2 poko-
je s kuchnią łaźnielnią
obojętna. Oferty pod U-
rzednik do Adm. Gońca
- Do sprzedania**
2 maszyni frantentalne
do wyrobu wód gaz
wych z kompletem urzą-
dzeniem wraz z balona-
mi w jak najlepszym sta-
nie. Bliższych informac-
ji udzieli Hurtownia
Właścicielei Aptek Koś-
ciuszki Nr. 12
- Dnia 1 Marca**
odbyto się zebranie „Zrę-
szanie Cehrentarek” przy
ul. Sierpcza Nr. 3. Na-
stępnie zebranie odbędzie
się dnia 20 b. m. o godz.
5 pp. Adres przewodni-
czącej III Aleja 58 A.
Macklowiszowa
- Pokój**
umeblowany z elektrycz-
nym oświetleniem do wy-
najęcia Sikolina 22 m. 8
- Potrzebny**
zaras pokój w środowie-
ściu (s) oddzielnym wej-
ściem elektrycz. oświetle-
niem bez umeblowania
Oferty w Adm. Gońca
dla G.

Doktor
A. FITKAŁ
b. długoletni lekarz szpitala św. Du-
cha w Warszawie
przyjmuje chorych od 9 do 12 i od 3 do 8-ej.
Choroby: kobiece wewnętrzne i dziecięce.
ulica św. Barbary Nr. 11.

Dr. Stefan Purski
choroby skórne i weneryczne
przyjmuje oddziennie od 9-11, 1-8 pnie, 9-6 wiecz.
w Częstochowie, ul. Killińskiego 5
(Piękna 5) 1-sze piętro. 734—

Stanisław Rumszewicz
adwokat przyzwoły
w Częstochowie ul. Killińskiego 7.
10. piętro front obok Sądu Pok. II Okr.
(Przyjmuje od 2-ej do 5 południu
z wyjątkiem niedziel i świąt.

DOKTOR-MED.
E. Petrykat
b. lekarz kliniki Prof. LESSERA
Choroby skórne, weneryczne
i moczopłciowe
przyjmuje od 10-1 rano i od 3-6 godz. wiecz.
przeprowadził się z ul. Dojazd
na ul. Szkolną № 6, I piętro.